កំណែទំរង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ

ថ្លែងដោយឯកឧត្តមអគ្គរាជទូត ដាណឺម៉ាក លោក Ulrik Helweg-Larsen

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ ក្នុងនាមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សំរាប់កិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ (CG) 2006

ឯកឧត្តម សហការី លោកស្រី និង អស់លោកជាទីគោរព: យោងទៅលើយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (NSDP) រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានកំណត់ខ្លួនឯងឱ្យស្ថិតលើផ្លូវមួយប្រកបដោយមហិច្ឆតា ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងកែលំអការផ្តល់សេវា សាធារណៈ ។

កំណែទំរង់រដ្ឋបាលសាធារណៈគឺជាការកែទំរង់មួយក្នុងចំណោមការកែទំរង់សំខាន់បួនផ្សេងទៀតដែលត្រូវអនុវត្ត ដោយរដ្ឋាភិបាល ។ ដូចដែលលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានបញ្ជាក់ហើយថា "រាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលស្គាល់ភាពចាំបាច់ដើម្បីបង្កើត និងពង្រឹងស្ថាប័នអភិបាលកិច្ច ដំណើរការ និង នីតិវិធី ឱ្យបានសមស្របតាមរយៈកំណែទំរង់ដែលបានគិតគូរច្បាស់លាស់ដើម្បីធានាការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព[1]" ។ ការកែលំអសមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធិភាពនៃមន្ត្រីរដ្ឋបាលស៊ីវិលរបស់ប្រទេសកម្ពុជាមិនមែនជា "ការកែទំរង់តែឯកឯងទេ" ប៉ុន្តែគឺជាល័ក្ខខ័ណ្ឌជាមូលដ្ឋានសំរាប់កម្មវិធីកែទំរង់ដទៃទៀតនៅគ្រប់ក្រសួង និងវិស័យទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេស ។

រដ្ឋបាលសាធារណៈត្រូវគេកសាងឡើងវិញពីកំរិតទាបបំផុតបន្ទាប់ពីរបបខ្មែរក្រហម ។ បញ្ហាជាគន្លឹះនៅពេល នោះគឺត្រូវធានាសន្តិភាព និងស្ថេរភាព ។ បញ្ហានេះត្រូវបានដោះស្រាយខ្លះហើយតាមរយៈការធ្វើសមាហរណកម្មភាគីជំលោះផ្សេងៗទៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល និង ទៅក្នុងរដ្ឋបាលតាមរយៈការផ្តល់តំណែង និង ការងារ ។

ប្រទេសកម្ពុជាបានធ្វើដំណើរតាមផ្លូវដ៏ឆ្ងាយតាំងពីពេលនោះមក ហើយមុខងាររដ្ឋបាលសាធារណៈគួរតែកែតំរូវឱ្យស្របតាមការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយភាពវិជ្ជមានទាំងនេះ ។ ដូចដែលលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានសង្កត់ធ្ងន់ក្នុង NSDP ថា "រដ្ឋា ភិបាលបានសំរេច និង ធានាបានសន្តិភាព ដោយពុំមានជំលោះផ្ទៃក្នុងណាមួយចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៨ មក ។ ឥឡូវនេះ វាដល់ពេលដែលធនធាន ត្រូវបានចាប់ផ្តើមបង្វែរឱ្យបានសមស្រប និងប្រើប្រាស់ឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ដើម្បីផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ជាអតិបរិមា ដល់ ជនពុំមានលទ្ធភាពនិងខ្វះខាត ដើម្បីធ្វើឱ្យពួកគេមានជីវភាពសមស្រប"[2] ។

កម្មវិធីជាតិសំរាប់កំណែទំរង់រដ្ឋបាល (NPAR) ប្រកបដោយគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយត្រូវបានបង្កើតឡើង ។ ប៉ុន្តែគេត្រូវកំនត់ អទិភាពរវាងសកម្មភាពជាច្រើនដែលមាននៅក្នុងកម្មវិធីនេះ ។ គេសំរេចបានបញ្ហានេះតាមរយៈការជ្រើសរើសសូចនាកររួមសំរាប់ធ្វើការតាមដាន (JMI) ដែលត្រូវបានព្រមព្រៀងរវាងភាគីទាំងអស់ក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសនៃកំណែទំរង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ (PAR-TWG) ។ JMI ចំនួនបីក្នុងចំណោម JMI បួនដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាសំរាប់កំណែទំរង់រដ្ឋបាលសាធារណៈក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ គឺជាកិច្ចការបន្តដែលសំរេចបានក្នុង JMI កាលពី ឆ្នាំមុន ។

[1] សាររបស់សម្តេច នាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន ក្នុងឯកសារ NSDP 2006-2010

[2] សាររបស់សម្តេច នាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន ក្នុងឯកសារ NSDP 2006-2010

ទោះបីជាមានកិច្ចខំប្រឹងប្រែងក្នុងការបង្កើតគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រ និងសូចនាករ ទាំងនេះ ប៉ុន្តែ គេពុំទាន់ឃើញមានការរីកចំរើនក្នុងការប្រែក្លាយវាឱ្យទៅជាលទ្ធផលដែលអាចមើលឃើញបានសំរាប់ពលរដ្ឋកម្ពុជានៅ ឡើយ។ ភាពប្រឈមសំរាប់រដ្ឋាភិបាលគឺត្រូវបង្កើតសេវាកម្មស៊ីវិលដែលប្រើប្រាស់ធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងជំរុញកំណើន ។ ក្នុងផ្នែកខ្លះនៃកំណែទំរង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ វាត្រូវឱ្យមានការបង្កើតគោលនយោបាយថ្មី រីឯផ្នែកដទៃទៀត វានឹងត្រូវឱ្យមានការអនុវត្តន៍ខ្លាំងក្លានូវគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីដែលបានព្រមព្រៀងគ្នារួចមកហើយ និងត្រូវឱ្យមានភាពរលូន ។

សំខាន់ជាងគេបំផុតនោះ គឺរដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើតគោលនយោបាយប្រាក់បៀវត្សរ៍ថ្មីមួយ។ អ្នកផ្តល់ជំនួយ និងរដ្ឋាភិបាលបានព្រមព្រៀងគ្នាដើម្បីធ្វើកិច្ចការនេះក្នុងឆ្នាំនេះ ហើយ JMI មួយក្នុងចំណោម JMI នានាបានយកចិត្តទុកដាក់លើកិច្ចការដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ។ យើងទាំងអស់គ្នាយល់ឃើញថា កំរិតប្រាក់បៀវត្សរ៍នាពេលបច្ចុប្បន្នមានកំរិតទាបពេក មានន័យថា បើមិនមានការលើកទឹកចិត្តគ្រប់គ្រាន់ សេវាកម្មស៊ីវិលនឹងមិនមានលទ្ធភាពទាក់ទាញ និងរក្សាបុគ្គលិកដែលមានគុណភាពខ្ពស់បានទេ និងបញ្ហានៃការធ្វើការច្រើនកន្លែង និងការអវត្តមាននឹងនៅតែបន្ត ហើយបានធ្វើឱ្យខូចដល់ការប៉ន់ប៉ងការកែលំអសេវាសាធារណៈ។ ការតំលើងប្រាក់បៀវត្សរ៍តិចតួចទាំងអស់គ្នានឹងមិនដោះស្រាយបញ្ហានោះទេ។ ប៉ុន្តែ ដោយសារសារពើពន្ធនៅមានកំរិត យុទ្ធវិធីតំរង់គោលដៅ ក្នុង វិស័យ និងមុខងារដែលមានអាទិភាពខ្ពស់ត្រូវបានតំលើងប្រាក់បៀវត្សរ៍ដល់កំរិតប្រកួតប្រជែងគឺជាអ្វីដែលមានអត្ថន័យ។ រដ្ឋាភិបាលបានចាត់វិធានការណ៍ជាជំហាន១ ក្នុងទិសដៅនេះ ដោយប្រើប្រាស់កន្សោមអទិភាព (PMG) និងកម្មវិធីការលើកទឹកចិត្តប្រាក់បៀវត្សរ៍ដោយផ្អែកលើគុណសម្បត្តិ (MBPI) ។ គេត្រូវការធនធានជាច្រើនទៀត ដើម្បីដាក់ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីទាំងនេះដើម្បីសំរួលដល់ការអនុវត្តន៍ជាបន្តសំរាប់រដ្ឋបាលសាធារណៈទាំងមូល។

JMI ទីពីរដែលនឹងត្រូវឱ្យមានការអនុវត្តន៍ឱ្យបានខ្លាំងក្នុងឆ្នាំនេះ គឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងដើម្បីចាកចេញពីការអនុវត្តន៍ដោយប្រើប្រាស់ការឧបត្ថម្ភប្រាក់បៀវត្សរ៍បន្ថែម។ យុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីចាកចេញពីការឧបត្ថម្ភប្រាក់បៀវត្សរ៍បន្ថែមឥឡូវនេះត្រូវបានព្រមព្រៀងគ្នារួចហើយ ប៉ុន្តែ ជោគជ័យរបស់វានឹងត្រូវពឹងទៅលើការគាំទ្រពីក្រសួងទាំងអស់ក៏ដូចជាអ្នកផ្តល់ជំនួយផងដែរ-រួមទាំងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (NGOs) ផង ។ ប្រសិនបើគេអនុវត្តបានជោគជ័យ យុទ្ធសាស្ត្រនេះគឺជាជំហានទីមួយឆ្ពោះក្នុងការចាកចេញពីការអនុវត្តន៍ការឧបត្ថម្ភប្រាក់បៀវត្សរ៍បន្ថែម ដែលបានធ្វើឱ្យខូចដល់ការអភិវឌ្ឍន៍នៃរដ្ឋបាលសាធារណៈ។

សូចនាករអទិភាពទីបី ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ នេះ គឺជាការពង្រឹងដល់ការអនុវត្តន៍ប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្តដែលផ្អែកលើគុណសម្បត្តិនៅក្នុងសេវាកម្មស៊ីវិល។ សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានប្រកាសថា ការតែងតាំងមន្ត្រី ដែល មានលក្ខណៈនយោបាយទៅកាន់តំណែងស៊ីវិលនឹងមិនត្រូវបានទទួលយកតទៅទៀតទេ។ ថ្មីៗនេះ សម្តេច **ហ៊ុន សែន** បានរិះគន់ផងដែរអំពីការទិញ និងការលក់តំណែងក្នុងសេវាកម្មសាធារណៈ។ ការអនុវត្តន៍ទាំង នេះត្រូវបានគប់ចូលទៅ

ក្នុងយ៉ាងជ្រៅ និងមានការលំបាកដើម្បីលុបបំបាត់ឱ្យអស់។ ប៉ុន្តែ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សូមសំដែង ការអបអរសាទរដល់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការចង្អុលបង្ហាញនូវបញ្ហាដ៏លំបាកទាំងនេះ ។ យើងសង្ឃឹមថាការឆ្លុះបញ្ចាំង អោយឃើញនូវអំពើទាំងនេះ អាចបើកផ្លូវសំរាប់យុទ្ធវិធីដែលផ្អែកលើគុណសម្បត្តិបានកាន់តែច្រើន នៅពេលធ្វើការតែងតាំងបុគ្គលិកក្នុងសេវាសាធារណៈ និង នៅពេលដាក់បុគ្គលិកនៅកន្លែងដែលមានតំរូវការពិតប្រាកដ និង បានចុះក្នុងឯកសារត្រឹមត្រូវ។

ដូចនេះ JMIs 2006 ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងច្បាស់លើភាពប្រឈមពិតប្រាកដ ប៉ុន្តែ ពួកវាមានច្រើន។ ក្រុមប្រឹក្សាកំណែទំរង់រដ្ឋបាល (CAR) និងលេខាធិការដ្ឋានរបស់ខ្លួន ត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់ការងារនេះឱ្យក្នុងការអនុវត្តន៍កម្មវិធីកំណែទំរង់រដ្ឋបាលសាធារណៈរបស់ខ្លួន។ កិច្ចការនេះមិនមែនងាយស្រួលឡើយ មិនមែនពីព្រោះតែភាពស្មុគស្មាញនៃភាពប្រឈមនោះទេ តែពីព្រោះកិច្ចការមានលក្ខណៈគ្របដណ្តប់លើគ្រប់វិស័យ។ CAR មិនអាចទទួលបានជោគជ័យដោយគ្មានការគាំទ្រពេញទំហឹងពីក្រសួងទាំងអស់ និង ក្រសួងជំនាញនោះទេ ។ ដើម្បីសំរេចឱ្យបានកិច្ចការនេះ ក្រសួង និងស្ថាប័ននានា ក៏ដូចជាបណ្តាប្រទេសផ្តល់ជំនួយ ត្រូវការបង្កើន ទំនាក់ទំនង របស់ខ្លួនជាមួយ CAR ក្នុងការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។ ទាំងនេះ នឹងតំរូវឱ្យមានការគាំទ្រកាន់តែច្រើនពីដៃគូនានា ដើម្បីជួយអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពរបស់ CAR និងអាចឱ្យពួកគេចូលរួមឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាពនៅថ្នាក់ក្រសួង។

បន្ថែមលើការយកចិត្តទុកដាក់អទិភាពចំពោះមុខកិច្ចប្រជុំ CG នេះក៏បានបើកឱកាសដើម្បីពិនិត្យលើទស្សនៈវិស័យឱ្យបានកាន់តែទូលំទូលាយលើបញ្ហានៃរដ្ឋបាលសាធារណៈ និងសេវាកម្មសាធារណៈ ។ ការផ្តល់សេវាសាធារណៈមួយផ្នែកធំរបស់កម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយ NGOs ឬដៃគូខាងក្រៅដទៃទៀត ។ តើមុខងារទាំងនេះគួរត្រូវស្រូបបញ្ចូលទៅក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈនាពេលអនាគត ឬ គេគួរផ្តល់កិច្ចសន្យានូវមុខងារទាំងនេះទៅឱ្យសង្គមស៊ីវិល និងផ្នែកឯកជនធ្វើ ឬក៏ប្រើប្រាស់ប្រភពពីខាងក្រៅសំរាប់ធ្វើមុខងាររដ្ឋាភិបាល ដែលមិនសូវមានសារៈសំខាន់បានទេ? តើចំនួនមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលមានលក្ខណៈសមស្របទៅនឹងគិរិតវប្បធម៌ដែរទេ ហើយពួកគេធ្វើការចំកន្លែងដែលត្រូវការដែរទេ? កំណែទំរង់រដ្ឋាភិបាលនាពេលដ៏ខ្លីខាងមុខ ស្តីពីវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ និងច្បាប់អង្គការថ្មី ដែលនឹងត្រូវដាក់ជូនរដ្ឋសភាក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ នឹងបានជះឥទ្ធិពលដល់របៀបគ្រប់គ្រង រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងការផ្តល់សេវាសាធារណៈនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានផងដែរ។

ទាំងនេះគឺជាបញ្ហាចាំបាច់ និងបន្ទាន់ដែលត្រូវដោះស្រាយដោយរដ្ឋាភិបាល។ ចក្ខុវិស័យរយៈពេលមធ្យម និង រយៈពេលវែង សំរាប់ថាតើត្រូវធ្វើការផ្តល់សេវាសាធារណៈយ៉ាងដូចម្តេច គឺត្រូវធ្វើការផ្តួចផ្តើមនៅក្នុងឆ្នាំនេះ។ ដូចដែល NSDP បានបញ្ជាក់ថា “កិច្ចការជាច្រើនដែលមាននៅខាងមុខ គឺដើម្បីឈានដល់គោលដៅរួម ក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈដើម្បីធ្វើឱ្យវាទៅជាឧបករណ៍ដែលមានសមត្ថភាព ប្រសិទ្ធិភាព និងការឆ្លើយតបពិតប្រាកដ”[3]។

[3] NSDP 2006-2010, ទំព័រ 16